

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2009. gada 20. martā
(OR. en)**

7880/09

CONCL 1

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs Prezidentvalsts

Saņēmējs : Delegācijas

Temats : **EIROPADOMES SANĀKSME BRISELĒ
2009. GADA 19.-20. MARTĀ**

PREZIDENTVALSTS SECINĀJUMI

Pielikumā pievienoti prezidentvalsts secinājumi par Eiropadomes sanāksmi Briselē (2009. gada 19.-20. martā).

Eiropadome apliecināja, ka tā paļaujas uz ES spējām pārvarēt finanšu un ekonomikas krīzi. Pārskatot būtisko fiskālo stimulu, ko šobrīd sniedz ES ekonomikai (vairāk nekā €400 miljardi), tā uzsvēra, ka saskaņota rīcība un koordinācija ir būtiska daļa Eiropas ekonomikas atveseļošanas stratēģijā, un uzsvēra, ka Eiropa darīs visu nepieciešamo, lai atjaunotu izaugsmi. Tā uzsvēra arī, ka vienots tirgus ir galvenais faktors, kas palīdzēs recesiju Eiropā darīt īsāku un mazāk smagu. Uzsverot to, ka jāatjauno aizdevumu plūsma uzņēmumiem un mājāsaimniecībām, tā vienojās paātrināt vienošanos attiecībā uz tiem tiesību aktu priekšlikumiem par finanšu sektoru, kuri vēl ir izstrādes procesā. Jūnijā Eiropadome pieņems pirmos lēmumus, lai stiprinātu ES finanšu nozares regulēšanu un uzraudzību, kas jābalsta uz Komisijas priekšlikumiem pēc tam, kad Padome būs detalizēti apspriedusi De Larosière ziņojumu. Balstoties uz ES pašas pieredzi un vēlmi sniegt būtisku ieguldījumu, veidojot finanšu nozares starptautisku pārvaldību nākotnē, tā definēja Savienības nostāju, gatavojoties G20 samitam Londonā 2. aprīlī.

Eiropadome arī atgriezās pie energoapgādes drošības jautājuma. Tā sevišķi vienojās par nostādnēm krīžu pārvarēšanas mehānisma izveidei, lai risinātu piegādes pārtraukumus. Tā veica turpmākus pasākumus, gatavojoties Kopenhāģenas konferencei par klimata pārmaiņām. Visbeidzot Eiropadome vienojās par deklarāciju, ar ko sāk Austrumu partnerību.

o
o o

Eiropadomes sanāksmi ievadīja īss Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja *Hans-Gert Pöttering* kunga sniegts ziņojums, kam sekoja viedokļu apmaiņa.

o
o o

I. Ekonomikas, finanšu un sociālais stāvoklis

Globālās ekonomikas un finanšu krīzes pārvarēšana ir viens no visbūtiskākajiem pārbaudījumiem, ar ko ES jebkad saskārusies. Strādājot kopā, ES var piešķirt savai finanšu nozarei stabilu pamatu, virzīt kredītu plūsmu uz reālo ekonomiku un aizsargāt savus iedzīvotājus no krīzes smagākajām sekām. Pasākumus, kas veicami atveseļošanas atbalstam, var veidot arī, lai palīdzētu ES izstrādāt spēcīgāku ekonomiku nākotnei.

Nostiprināt uzticību un veicināt finanšu stabilitāti

1. Eiropadome ir apņēmības pilna atjaunot uzticību finanšu tirgum un tā pareizu darbību, kas ir neatņemams priekšnoteikums pašreizējās finanšu un ekonomikas krīzes pārvarēšanai, pamatojoties uz darbu, kas paveikts Berlīnes samitā 2009. gada 22. februārī un G20 grupas ministru sanāksmē 2009. gada 14. martā.
2. Dalībvalstu veiktie garantiju un savlaicīgie rekapitalizācijas pasākumi, piemērojot vienotus principus, ir novērsuši finanšu sistēmas sabrukumu. Tomēr, lai atjaunotu kredīttirgu darbību un veicinātu aizdevumu novirzīšanu reālajai ekonomikai, varētu būt jāveic turpmāki pasākumi, tostarp risinot jautājumu par samazinātas vērtības aktīviem, pilnībā darot tos zināmus pārraudzības iestādēm. Eiropadome aicina dalībvalstis rīkoties saskaņoti, atbilstīgi Komisijas 2009. gada 25. februāra paziņojumā izklāstītajām pamatnostādnēm un pilnībā ievērojot konkurences noteikumus. Padome ir aicināta izvērtēt veikto pasākumu efektivitāti, kā arī vispārējo situāciju saistībā ar finanšu tirgu stabilitāti un darbību, un ziņot par to 2009. gada jūnijā Eiropadomei. Attiecībā uz banku nozari – mātes bankām sniegtam atbalstam nevajadzētu nozīmēt jebkādus ierobežojumus attiecībā uz filiāļu darbību ES uzņēmējās valstīs.
3. Pašreizējās globālās finanšu un ekonomikas krīzes apmērs un cēloņi norāda uz to, ka ir jāpārveido makroekonomikas globālā pārvaldība un finanšu tirgu normatīvais regulējums. Ir jānostiprina piesardzības noteikumi, krīžu pārvarēšanas pasākumi un uzraudzības sistēma valstu, Eiropas un pasaules mērogā. Ar finanšu noteikumiem būtu jāsamazina, nevis jāpalielina ekonomikas ciklisko svārstību amplitūda. Eiropadome mudina Finansiālās stabilitātes forumu, Bāzeles komiteju banku uzraudzības jautājumos un Komisiju paātrināt darbu un ātri iesniegt atbilstīgus ieteikumus. Tas būtu jāpapildina ar spēcīgu ES ierosmi par starptautisku grāmatvedības standartu pārskatīšanu.
4. Saistībā ar minēto Eiropadome aicina Padomi un Eiropas Parlamentu ātri panākt vienošanos attiecībā uz tiesību aktiem par kredītreitinga aģentūrām, apdrošināšanas sabiedrību maksātspēju, banku kapitāla pietiekamību, pārrobežu maksājumiem un virtuālo naudu, lai tos varētu pieņemt pirms Parlamenta darbības pārtraukuma.

5. Eiropadome vienojās par to, ka jāuzlabo ES finanšu iestāžu regulēšana un uzraudzība un ka rīcības pamatā ir ziņojums no Finanšu uzraudzības jautājumu augsta līmeņa darba grupas, kuru vada *Jacques de Larosière*. Padomei ir uzdots steidzami izskatīt ziņojumu, kā arī priekšlikumus no Komisijas par ES finanšu nozares regulēšanas un uzraudzības sistēmas stiprināšanu, lai pirmos lēmumus varētu pieņemt 2009. gada jūnija Eiropadomē. Sīkāk izstrādāti tiesību aktu priekšlikumi ir gaidāmi rudenī. Tāpat būtu ātri jāturpina darbs saistībā ar drīzumā gaidāmiem Komisijas priekšlikumiem par riska ieguldījuma fondiem un privāto riska kapitālu, vadošo amatpersonu atalgojumu un kapitāla prasību turpmāku pastiprināšanu.

No jauna stabilizēt reālo ekonomiku

6. Eiropadome pauž palāvību uz ES ekonomikas attīstības izredzēm vidējā termiņā un ilgtermiņā un pauž apņēmību darīt visu, kas nepieciešams, lai atjaunotu darbavietas un izaugsmi. ES pārvarēs krīzi un pēc tās būs vēl stiprāka, turpinot saskaņoti strādāt vienotā tirgū un Ekonomikas un monetārā savienībā.
7. Ir gūti vērā ņemami panākumi, īstenojot pagājušā gada decembrī pieņemto Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu. Kaut arī paies zināms laiks, kamēr pozitīvā ietekme būs jūtama ekonomikas sistēmā, tomēr, pateicoties fiskālo pasākumu apjomam (apmēram 3,3 % no Eiropas Savienības IKP jeb vairāk nekā 400 miljardi euro), tiks veikti jauni ieguldījumi, veicināts pieprasījums, radītas darbavietas un palīdzēts ES pāriet uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni.
8. Eiropadome panāca vienošanos ¹ par Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna daļu, kas attiecas uz Kopienu, atbalstot projektus platjoslas interneta un enerģētikas jomā, kā arī ar KLP Veselības pārbaudi saistītus pasākumus. Eiropadome aicina prezidentvalsti pastiprināt saziņu ar Eiropas Parlamentu, lai Padome un Eiropas Parlaments varētu panākt vienošanos pirms Parlamenta darbības pārtraukuma.

¹ Vienošanās izklāstīta dokumentā 7848/1/09 REV 1, kas vēl jāizstrādā galīgā redakcijā.

9. Kopumā no ES līdzekļiem ir darīti pieejami apmēram €30 miljardi. Eiropadome pauž gandarījumu par panākumiem, kas gūti jo īpaši saistībā ar paātrinātiem maksājumiem no struktūrfondiem un kohēzijas fondiem, vienošanos par samazināto PVN likmju brīvprātīgu piemērošanu, kā arī par EIB darbībām, lai palielinātu MVU finansējuma iespējas. Tā aicina ātri panākt vienošanos par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda pārskatīšanu.
10. Dalībvalstu veiktie pasākumi reālās ekonomikas un nodarbinātības atbalstam būtu jāīsteno laikus, mērķtiecīgi un pagaidu kārtā, ievērojot šādus pamatprincipus: jāsekmē atklātība iekšējā tirgū un attiecībā uz trešām valstīm; jānodrošina, lai netiktu diskriminēti citu dalībvalstu izcelsmes produkti un pakalpojumi; jānodrošina atbilstība ilgtermiņa reformu mērķiem. Šajā sakarā dalībvalstīm un Komisijai būtu jādalās informācijā un paraugpraksē un jāapvieno savi centieni, lai radītu sinerģijas. Komisijas 2009. gada 25. februāra paziņojumā izstrādāta svarīga atbalsta sistēma autoražošanas nozarei, tostarp uzlabota Eiropas mēroga koordinēšanas kārtība autoparku atjaunošanas shēmām.
11. Turpināt īstenot saskaņotos atveseļošanas pasākumus ir būtiski gan valsts, gan Kopienas līmenī. Komisija un Padome ir aicinātas izvērtēt un uzraudzīt veiktos pasākumus un ziņot par tiem 2009. gada jūnija Eiropadomei.
12. Eiropadome atkārtoti apliecina savu stingro apņemību ievērot pareizu publisko finanšu pārvaldību un Stabilitātes un izaugsmes pakta sistēmu. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas ātrāk jāatgriežas pie saviem vidēja termiņa budžeta plāniem, atbilstīgi ekonomikas atveseļošanās gaitai, kā arī saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu, iespējami drīz atgriežoties publisko finanšu ilgtspējīgas stabilitātes pozīcijās.

13. Makrofinansiālā stabilitāte ir būtisks elements visas Eiropas ekonomikas dzīvotspējai. Uzsverot dalībvalstu solidaritāti kā ES pamatvērtību, Eiropadome aicina Komisiju un Padomi veikt vajadzīgos pasākumus, lai vajadzības gadījumā tās būtu gatavas rīkoties atsevišķos gadījumos, balstoties uz pieejamiem instrumentiem un vajadzības gadījumā ciešā sadarbībā ar starptautiskām finanšu iestādēm. Jo īpaši Kopiena ir gatava sniegt atbalstu maksājumu bilances jomā dalībvalstīm, kuras atbilst šāda atbalsta saņemšanai un kurām tas ir vajadzīgs, un šajā nolūkā pauž gandarījumu par Komisijas nolūku iesniegt priekšlikumu divkārtot Savienības atbalsta instrumenta augšējo robežvērtību attiecībā uz maksājumu bilanci, palielinot to līdz EUR 50 miljardiem.

Atjauninātās Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas pilnvērtīga izmantošana

14. Pašreizējos krīzes apstākļos atjaunotā Lisabonas stratēģija, tostarp pašreizējās integrētās pamatnostādnes, joprojām ir efektīva sistēma ilgtspējīgas izaugsmes un darbavietu veicināšanai. Krīze pastiprina vajadzību izvērst un paātrināt strukturālas reformas, kas stiprinās stimulēšanas pasākumu uzticamību un ietekmi. ES un dalībvalstu veiktie īstermiņa pasākumi dos maksimālu ieguvumu, ja tie būs saskaņā ar stratēģijas vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķiem.
15. Eiropadome apstiprina atjauninātus, katrai valstij adresētus integrētus ieteikumus dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politikai un aicina tos ātri īstenot. Šajā sakarā Eiropadome gaida priekšlikumus par Lisabonas stratēģiju pēc 2010. gada, kurus Komisija iesniegs šā gada otrajā pusē.

16. Būtu jāpaātrina darbs un steigšus jāveic konkrēti pasākumi šādās jomās: jālikvidē šķēršļi, reizē izvairoties radīt jaunus šķēršļus, un jāizveido pilnībā darbotiespējīgs iekšējais tirgus; jāturpina samazināt administratīvi slogi; jāuzlabo vispārīgie apstākļi rūpniecībai, lai saglabātu stingru rūpniecības pamatu, un uzņēmumiem, īpašu uzmanību veltot MVU un novatorismam; jāsekmē partnerības starp uzņēmumiem, pētniecības, izglītības un apmācības jomu; un jānostiprina un jāuzlabo kvalitāte ieguldījumiem pētniecībā, zināšanās un izglītībā. It īpaši Komisiju aicina līdz pilnvaru termiņa beigām iesniegt visus priekšlikumus attiecībā uz administratīvo slogu mazināšanu katrā no 13 prioritārajām jomām. Ļoti svarīga ir stratēģiska sistēma Eiropas mēroga sadarbībai izglītības un apmācību jomā.
17. Atbilstīgi saviem 2008. gada decembra sanāksmes secinājumiem Eiropadome atgādināja centrālo nozīmi, kāda Eiropas investīcijās, darbavietu radīšanā un vispārējā ekonomikas atveseļošanā ir telekomunikāciju un platjoslas interneta attīstībai. Ņemot vērā riskus, ko uzņēmušies investīcijas veikuši uzņēmumi, būtu jāsekmē efektīvas investīcijas un novatorisms jaunā un uzlabotā infrastruktūrā. Šajā nolūkā būtu jāatļauj dažādi sadarbības pasākumi starp investoriem un piekļuvi meklējošām pusēm, lai dažādotu investīciju risku, reizē nodrošinot to, ka tiek saglabāta visa tirgus konkurētspējīgā struktūra un princips par diskriminācijas nepieļaušanu. Šajā sakarā Eiropadome aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar ieinteresētajām personām līdz 2009. gada beigām izstrādāt Eiropas platjoslas interneta stratēģiju.
18. Atzīstot, ka brīva un taisnīga tirdzniecība ir viens no galvenajiem pasaules ekonomikas atveseļošanas elementiem, Eiropadome aicina nevilcinoties panākt vienošanos divpusējās tirdzniecības sarunās un par PTO Dohas attīstības programmu.

Krīzes sociālās ietekmes mazināšana

19. Straujais bezdarba pieaugums rada lielas bažas. Svarīgi ir novērst un ierobežot darbavietu samazināšanos, kā arī nelabvēlīgu sociālu ietekmi. Prioritāte ir arī nodarbinātības stimulēšana, jo īpaši veicinot jaunas prasmes, kas vajadzīgas jaunām darbavietām. Solidāra rīcība un sociālās aizsardzības sistēmu kā automātisku stabilizācijas līdzekļu pilnvērtīga izmantošana ir risinājums tam, lai atjaunotu un stiprinātu uzticamību un palīdzētu atveseļot ekonomiku. Ir apstiprinājies, ka ievērojamu ieguldījumu ekonomikas izaugsmē dod arī mobilitāte. Īpaša uzmanība būtu jāvelta mazāk aizsargātākajām personām, kā arī jauniem sociālas atstumtības riskiem.
20. Nodarbinātības jautājumiem veltītajā samitā, kas notiks 2009. gada maijā, būs iespēja apmainīties ar pieredzi par to, kādā mērā ar ekonomikas atveseļošanas pasākumiem ir veiksmīgi atbalstīta nodarbinātība. Tajā izskatīs konkrētus jautājumus, piemēram, par nodarbinātības līmeņa saglabāšanu, izmantojot elastdrošību un mobilitāti, uzlabojot prasmes un plānojot darba tirgus vajadzības, lai apzinātu konkrētas pamatnostādnes. Samits būs arī iespēja izskatīt darba tirgus stiprināšanas un restrukturizēšanas pasākumus, lai sagatavotu to nākotnei. Samitu rīkos sadarbībā ar visām attiecīgām ieinteresētām personām, tostarp sociālajiem partneriem.

Kopīgs darbs pasaules mērogā

21. Pasaules mēroga krīzes novēršanai vajadzīga pasaules mēroga rīcība. Ir vajadzīga koordinēta un laikus izvērstā rīcība, lai pasaules ekonomika atgrieztos uz atveseļošanās ceļa. Saskaņā ar Berlīnes samita un G20 grupas ministru sanāksmes rezultātiem ES dod savu ieguldījumu, lai atbalstītu pieprasījumu, un īstenos jebkādu vajadzīgo rīcību. Mūsu centieni ir pienācīgi jāatspoguļo starptautiskā mērogā.

22. Eiropas Savienība uzņemsies vadošo lomu starptautiskā mērogā, sekmējot ātru atgriešanos pie ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes; nostiprinot mūsu spējas pārvarēt krīzes; virzot finanšu tirgu reformu; un atbalstot jaunattīstības valstis, lai pēdējo gadu sasniegumi netiktu pakļauti riskam un tādējādi nebūtu apdraudēta šo valstu ekonomiskā un politiskā stabilitāte. G20 samitam Londonā ir būtiska nozīme, pārveidojot pasaules finanšu sistēmu un atjaunojot ekonomikas dalībnieku paļāvību visā pasaulē. Šajā sakarā Eiropadome pieņem vienotu nostāju, kas izklāstīta 1. pielikumā, un aicina Padomi un Komisiju nodrošināt pienācīgus turpmākus pasākumus pēc samita.
23. Šajos jautājumos Eiropas Savienība centīsies veicināt konsultatīvus mehānismus, kuros varētu piedalīties reģionāli grupējumi.

II. Enerģētika un klimata pārmaiņas

Uzlabot Savienības energoapgādes drošību

24. Energoapgādes drošība ir galvenā prioritāte, kas jāsekmē, uzlabojot energoefektivitāti, dažādojot enerģijas piegādātājus, avotus un piegādes ceļus un aizstāvot Savienības intereses enerģētikas jomā attiecībā uz trešām valstīm. Lai gūtu panākumus energoapgādes drošības jomā, ES kopumā, kā arī katrai dalībvalstij ir jābūt gatavām apvienot solidaritāti ar atbildību. Ņemot to vērā, Eiropadome apstiprina plašās ierosmes, kas izklāstītas Otrajā stratēģiskajā enerģētikas pārskatā (*SER*) un turpmāk pilnveidotas TTE padomes 2009. gada 19. februāra secinājumos. Jo īpaši tā vienojas par turpmāko:

- Ir jāattīsta enerģētikas infrastruktūra un savstarpēji pieslēgumi. Lai to nodrošinātu, Komisija ir aicināta sadarbībā ar dalībvalstīm drīzumā iesniegt sīki izstrādātu darbību aprakstu, kuras vajadzīgas, lai realizētu *SER*¹ apzinātās prioritārās jomas. Šīs darbības neskar citus prioritārus projektus enerģētikas jomā, par kuriem panākta vienošanās. Raugoties tālākā nākotnē, Komisija ir aicināta 2010. gada sākumā iesniegt priekšlikumu jaunam ES energoapgādes drošības un infrastruktūras instrumentam.
- Nesenā gāzes krīze ir pierādījusi, ka Eiropas Savienībā nekavējoties ir jāizveido pienācīgi krīzes pārvarēšanas mehānismi, kā arī jāstrādā pie tā, lai no piegādātājiem un tranzīta partneriem gūtu skaidras garantijas par to, ka piegāde netiks pārtraukta. Padomei līdz 2009. gada beigām būtu jāizskata turpmākie Komisijas priekšlikumi pārskatīt tiesību aktus par gāzes piegādes drošību. Priekšlikumos būtu jāietver pienācīgs krīzes pārvarēšanas mehānisms, kas, izstrādājot piegādes drošības plānus, nodrošinātu visu dalībnieku, tostarp enerģētikas nozares, gatavību, pārredzamību un iepriekšēju informāciju, izstrādājot ES un reģionālus plānus, nodrošinātu dalībvalstu solidaritāti un uzlabotu izvērtējumu un koordināciju, no jauna definējot robežlīniju, kad jāpieņem lēmumi par Kopienas mēroga rīcību.
- Energoefektivitātes veicināšana var būtiski sekmēt energoapgādes drošību. Eiropadome tādēļ aicina Padomi pirms gada beigām vienoties par priekšlikumiem, kas ietverti energoefektivitātes tiesību aktu kopumā. Tā aicina Komisiju ātri ierosināt pārskatīt Energoefektivitātes rīcības plānu.
- Efektīvs, liberalizēts un labi savienots iekšējais enerģijas tirgus ir priekšnoteikums efektīvai energoapgādes drošības politikai. Tādēļ Eiropadome aicina Padomi un Eiropas Parlamentu vēl pirms Parlamenta darbības pārtraukuma noslēgt vienošanos par trešo iekšējā enerģijas tirgus priekšlikumu kopumu.

¹ Dienvidu gāzes koridors, diversificēta un piemērota sašķidrinātās dabasgāzes piegāde Eiropai, efektīvs Baltijas reģiona starpsavienojums, Vidusjūras enerģētikas gredzens, piemēroti ziemeļu–dienvidu gāzes vadu un elektrotīklu savienojumi ar Viduseiropu un Dienvidaustrumeiropu, kā arī Ziemeļjūras un Ziemeļrietumu piekrastes elektrotīkla plāns.

- Uzsverot to, cik svarīgi ir dažādot avotus, degvielas veidus un energoapgādes ceļus, Eiropadome norāda uz to, ka enerģētika ieņem arvien lielāku nozīmi ES ārējās attiecībās. Tā aicina Komisiju līdz gada beigām nākt klajā ar priekšlikumiem konkrētai rīcībai Dienvidu koridora izstrādē, arī izstrādāt mehānismu, kas veicinātu piekļuvi Kaspijas jūras baseina gāzei. ES un tās dalībvalstīm ir īpaši svarīgi turpināt konsekventi (saskaņoti) paust savu nostāju piegādes un tranzīta valstīm.
- Eiropadome arī atgādina vajadzību pēc iespējas labāk izmantot pašu energoresursus, tostarp atjaunojamos energoresursus, fosilo kurināmo un – valstīs, kas to vēlas, – arī kodolenerģiju.

Gatavošanās Kopenhāgenas konferencei par klimata pārmaiņām

25. Eiropadome joprojām ir apņēmības pilna Kopenhāgenā 2009. gada decembrī uzņemties vadošo lomu, lai panāktu vispārēju un visaptverošu nolīgumu par klimatu, kura mērķis būtu ierobežot globālo sasilšanu zem 2°C grādu līmeņa. Šajā sakarā Eiropadome atgādina ES saistības panākt 30 % emisiju samazinājumu, kas būtu tās ieguldījums šādā nolīgumā, ja vien citas attīstītās valstis apņemtos panākt līdzīgus emisiju samazinājumus un attīstītākās jaunattīstības valstis sniegtu atbilstīgu ieguldījumu saskaņā ar saviem pienākumiem un attiecīgajām spējām. Padomes 2009. gada marta secinājumos ir sīkāk izklāstīti centieni, ko ES sagaida no attīstītajām valstīm un jaunattīstības valstīm, tostarp vajadzība pēc vispārēja mērķa jaunattīstības valstīm, kas būtu noteikts taisnīgi un tā, lai valstu centienus varētu pienācīgi salīdzināt.
26. Eiropadome uzsver to, cik svarīgi ir veidot pasaules mēroga oglekļa dioksīda emisiju tirgu, aptverot arī reformētu Ekoloģiski tīras attīstības mehānismu.

27. Seku mazināšanas un pielāgošanās pasākumu finansēšanai – it īpaši vismazāk aizsargātajās valstīs – būs vajadzīgi ievērojami pašmāju un ārēji finansējuma avoti – gan privāti, gan publiski. Eiropas Savienība uzņemsies taisnīgu finansēšanas daļu tādām jaunattīstības valstīs veicamām darbībām. Turpmākām pārrunām par finansiālā atbalsta rašanu, *inter alia*, būtu jākoncentrējas uz dažādām pieejām, tostarp tādu pieeju, kas paredz ieguldījumus – pamatojoties uz tādu mērogu, par ko panākta vienprātība, uz tirgu balstītām pieejām, izmantojot izsoles mehānismus vai minēto pieeju apvienojumu, kā arī citiem variantiem.
28. Eiropadome arī turpmāk pārrunās minētos jautājumus jūnija sanāksmē. Eiropadome uzsver vajadzību sīkāk izpētīt starptautiskus finansēšanas mehānismus. Ilgi pirms Kopenhāgenas konferences tā noteiks 1) ES nostāju par galvenajām pieejām saistībā ar seku mazināšanas, pielāgošanas, tehnoloģiju atbalsta un spēju veidošanas pasākumu finansēšanu, 2) ES devuma parametrus un 3) principus dalībvalstu nestas dalīšanā. Tas notiks, balstoties uz konkrētiem Komisijas priekšlikumiem. Šajā sakarā Eiropas Savienība īpašu uzmanību veltīs neaizsargātāko jaunattīstības valstu vajadzībām.

III. Eiropas kaimiņattiecību politika

Austrumu partnerība

29. Eiropas Savienībai ir stratēģiski svarīgi sekmēt stabilitāti, labu pārvaldību un saimniecisku attīstību austrumu kaimiņvalstīs. Saskaņā ar Komisijas 2008. gada 3. decembra paziņojumu Eiropadome pauž gandarījumu par vērienīgas Austrumu partnerības izveidi un pieņem šiem secinājumiem pievienoto deklarāciju. Tā aicina veikt visus vajadzīgos sagatavošanās darbus pirms Austrumu partnerības atklāšanas samita, kas notiks 2009. gada 7. maijā, piedaloties partnervalstīm.

30. Austrumu partnerība sekmēs to Eiropas Savienības Austrumu partnervalstu stabilitāti un labklājību, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika. Eiropadome apņemas saskaņā ar deklarācijā izklāstītajiem nosacījumiem divpusējai iesaistei un jaunai daudzpusējai sistēmai, kurā būtu iesaistīta Eiropas Savienība, Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Gruzija, Moldovas Republika un Ukraina un ar kuru paredzēts paātrināt reformu gaitu, tiesību aktu tuvināšanu un ekonomikas turpmāku integrāciju.
31. Eiropadome turklāt aicina Komisiju, kā arī pašreizējo prezidentvalsti un turpmākās prezidentvalstis turpināt kopā ar partneriem ātrāk praktiski īstenot partnerību un lūdz Komisiju iesniegt ziņojumu par Austrumu partnerības pirmo īstenošanas gadu.

Savienība Vidusjūrai

32. Eiropadome atkārtoti apstiprina apņēmību stiprināt partnerību ar dienvidu partneriem Vidusjūras reģionā. Tā aicina atsākt Parīzes samitā apzināto projektu īstenošanu. Šajā sakarā ir svarīgi paātrināt darbu ar Savienības Vidusjūrai pastāvīga sekretariāta izveidošanu Barselonā.

IV. ES un ASV attiecības

33. Prezidentvalsts Eiropadomi informēja par situāciju sagatavošanās darbā neformālajam ES un ASV samitam, kas notiks Prāgā 2009. gada 5. aprīlī. Eiropadome vēlreiz apliecina, cik stratēģiski nozīmīgas ir transatlantiskās attiecības. Tā piekrīt, ka jo īpaši būtu jāapspriež ekonomikas jautājumi, enerģētiskā drošība un klimata pārmaiņas, kā arī stratēģiska pieeja jautājumam par teritoriju starp Vidusjūru un Kaspijas jūru.

V. Lisabonas Līgums

34. Eiropadomi informēja par pašreizējo situāciju, īstenojot tās 2008. gada decembra secinājumus par Lisabonas Līgumu. Pie jautājuma izskatīšanas tā atgriezīsies 2009. gada jūnija sanāksmē.
35. Čehijas Republikas ministru prezidents informatīvos nolūkos ziņoja par Lisabonas Līguma ratifikācijas posmu Čehijas Republikā. Pēc Čehijas Konstitucionālās tiesas 2008. gada 26. novembra sprieduma Čehijas Parlamenta deputātu palāta 2009. gada 18. februārī atļāva veikt ratificēšanu¹, un turpmāko nedēļu laikā Senāts apspriedīs šo jautājumu.
-

¹ Šai saistībā Čehijas Parlaments atgādināja, ka Lisabonas Līguma īstenošanai – kad tas stāsies spēkā – būs jāatbilst tiesiskuma pamatprincipiem, tostarp principam par atpakaļejoša spēka neesamību un subsidiaritātes principam.

1. PIELIKUMS

APSTIPRINĀTAIS FORMULĒJUMS, GATAVOJOTIES G20 SAMITAM LONDONĀ

Soļot priekšpulkā starptautiskai rīcībai, kas ir vajadzīga, lai sekmētu drīzu atgriešanos pie ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes

- (i) Saskaņā ar Berlīnes samita un G20 grupas ministru sanāksmes rezultātiem turpināt starptautisko sadarbību fiskālā stimula jautājumos. Ātri īstenot plānotos fiskālo stimulu kopumus. Sagatavoties makroekonomikas stimulu organizētai maiņai.
- (ii) Piešķirt prioritāti tam, lai atjaunotu kredīta tirgu darbību un veicinātu aizdevumu plūsmas novirzīšanu uz ekonomiku, kas ir ārkārtīgi būtiska attiecībā uz fiskālajiem stimuliem. Rīkoties laicīgi un koordinēti un nodrošināt līdzvērtīgus apstākļus.
- (iii) Nodrošināt fiskālo pasākumu atbilstību ilgtermiņa mērķiem, piemēram, publisko finanšu stabilitātei, uzlabot darba ražīgumu un risināt ar iedzīvotāju novecošanu un klimata pārmaiņām saistītās problēmas.
- (iv) Saglabāt tirgu atvērtību un izvairīties no jebkādiem protekcionisma pasākumiem (nekādu jaunu šķēršļu investīcijām un nekādu jaunu eksporta ierobežojumu). Censties ātri panākt vienošanos par praktiskiem pasākumiem saistībā ar Dohas attīstības programmu, lai panāktu vērienīgu un līdzsvarotu iznākumu.
- (v) Atbalstīt daudzpusēju ierosmi par tirdzniecības finansēšanu, jo, samazinot tirdzniecības finansēšanu, tirdzniecība pasaulē samazinās vēl vairāk. Atbalstīt centienus nodrošināt, ka finansējumu tirdzniecībai iegūst visi uzņēmumi, tostarp mazie un vidējie uzņēmumi, gan attīstītajās, gan jaunattīstības valstīs, un lai to iegūtu ātri un neradot kropļojumus.

Mūsu spēju stiprināšana, lai pārvarētu un novērstu pasaules mēroga krīzes

- (vi) Uzdot SVF ciešā sadarbībā ar Finansiālās stabilitātes forumu (FSF) pārraudzīt un veicināt 2008. gada novembrī G20 Vašingtonas samitā pieņemtā rīcības plāna īstenošanu finanšu regulējuma jomā.
- (vii) Uzlabot SVF uzraudzības instrumentus, lai stiprinātu tā būtisko nozīmi krīzes novēršanā. Vairo SVF un FSF sadarbību, kas paredzēta, lai noteiktu sistēmiskus riskus un trūkumus, kuri rodas finanšu nozarē un pārvaldē, un nodrošināt, ka locekļi novērs atklātos trūkumus.
- (viii) Ļoti būtiski palielināt SVF resursus, lai fonds varētu ātri un elastīgi palīdzēt saviem locekļiem, ja tiem radušās maksājumu bilances problēmas. SVF aizdevumu sistēma būtu jāracionalizē un jāpielāgo, lai stiprinātu SVF spējas pārvarēt un risināt krīzes. Īpašam atbalstam krīžu laikā ES dalībvalstis ir gatavas brīvprātīgi sniegt drīzu, pagaidu atbalstu SVF aizdošanas spējām aizdevumu formā – kopsummā līdz pat 75 miljardiem EUR.
- (ix) Atbalstīt starptautisko finanšu iestāžu (*IFI*) pārvaldības reformu. Ātri īstenot SVF 2008. gada aprīļa kvotu un balsošanas reformu. Veikt SVF reformu, lai tas adekvātāk atspoguļotu relatīvo ekonomisko nozīmi pasaules ekonomikā, un pārskatīt *IFI* augstākās vadības izraudzīšanās procesu, padarot to pārskatāmāku un uz nopelniem balstītu. Paust gandarījumu par visu G20 locekļu, Spānijas un Eiropas Komisijas iekļaušanu FSF un atbalstīt FSF institucionālo pastiprināšanu.
- (x) Strādāt, lai panāktu vienprātību par Ilgtspējīgas ekonomiskas aktivitātes vispārējo hartu, kuras pamatā ir tirgus spēki un ar kuru tiek novērstas pārmērības, un lai pieņemtu minēto hartu kā pirmo soli virzībā uz vispārēju pārvaldības standartu kopumu.

Labāks finanšu tirgu regulējums

- (xi) Stiprināt pārskatāmību un atbildību, lai izvairītos no agrāk pieļautām kļūmēm, jo īpaši padarot makroekonomikas piesardzības pārraudzību par ierastu finanšu nozares pārskata daļu.
- (xii) Nodrošināt atbilstīgu regulējumu un uzraudzību finanšu tirgum, produktiem un dalībniekiem, kuri var radīt sistēmisku risku, nenosakot izņēmumus un neatkarīgi no to reģistrācijas valsts. Tas it īpaši attiecas uz privātā kapitāla fondiem, tostarp riska ieguldījumu fondiem, privāto riska kapitālu un citiem alternatīviem investīciju instrumentiem.
- (xiii) Atbilstīgi regulēt un starptautiski konsekventā veidā pārraudzīt kredītreitinga aģentūras, lai nodrošinātu reitingu kvalitāti un pārskatāmību un lai novērstu interešu konfliktus.
- (xiv) Palielināt atvasinātu kredītinstrumentu tirgu pārskatāmību un elastību, jo īpaši veicinot līgumu standartizāciju un izmantojot ieskaita darījumu galvenos starpniekus, attiecinot uz to efektīvu regulējumu un uzraudzību.
- (xv) Apņēmīgi cīnīties pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, finanšu noziegumiem, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, kā arī apkarot ikvienu finanšu stabilitātes un tirgus integritātes apdraudējumu. Aizsargāt finanšu sistēmu no nepārskatāmām, sadarbībā neieinteresētām un vāji regulētām jurisdikcijām, tostarp ārzonu centriem. Ņemot vērā nesenos notikumus, pieprasīt šādu jurisdikciju sarakstu un izstrādāt sankciju kopumu, ar kura palīdzību varētu piemērot attiecīgus un pakāpeniskus pretpasākumus. Lūgt Finanšu darījumu darba grupai, ESAO un FSF iesniegt priekšlikumus.
- (xvi) Pieņemt piemērotus kopējus korporatīvas pārvaldības un atalgojuma noteikšanas principus, lai novērstu to, ka ar kompensācijas shēmām stimulē pārlietu liela riska uzņemšanos. Uzraudzītājiem būtu jāpārskata kompensācijas shēmas ar efektīva obligātas īstenošanas režīma palīdzību.

- (xvii) Uzlabot sadarbību uzraudzības jomā, it īpaši ātri – līdz 2009. gada beigām – izveidojot uzraudzītāju kolēģijas visām lielākajām pārrobežu finanšu iestādēm. Uzraudzības iestādēm jāapmainās ar informāciju par labu praksi un jāveicina vispārēja prakses saskaņošana.
- (xviii) Uzlabot regulējumu, kas saistīts ar banku kapitālu, lai nodrošinātu, ka bankas veiksmīgā periodā izveido papildu resursu krājumus, lai tās labāk varētu risināt problēmas nelabvēlīgās situācijās. Mudināt darba grupas un iestādes, kuras darbojas šajā jomā, cik drīz vien iespējams iesniegt attiecīgus ieteikumus, ņemot vērā pašlaik spēkā esošo noteikumu efektivitāti (*Basel II*).
- (xix) Uzlabot piesardzības noteikumus un grāmatvedības standartus, lai mazinātu cikliskuma ietekmi un stiprinātu Starptautisko grāmatvedības standartu padomes atbildību, turpinot reformēt tās pārvaldību un pilnvaras.
- (xx) Paredzēt finanšu regulējuma un pārskatāmības noteikumu stingru īstenošanu, ko papildina ar efektīvām, samērīgām un preventīvām sankcijām, lai veicinātu finanšu tirgu integritāti. Dažādās nozarēs un tirgos attiecīgi pārskatīt, kāda ietekme ir uzņēmējdarbības veikšanas noteikumiem, lai aizsargātu tirgus un investorus.

Atbalsts jaunattīstības valstīm, lai risinātu krīzes radītās sekas

- (xxi) Veicināt pasaules mēroga attīstību, kas ir daļa no globālās krīzes problēmu risinājuma un kalpo par pamatu miera un stabilitātes nodrošināšanai.
- (xxii) Ievērot saistības, lai vairotu palīdzību attīstības jomā. Atkārtoti apstiprināt apņemšanos sasniegt Tūkstošgades attīstības mērķus. Pildīt solījumus par palīdzību tirdzniecībai un piešķirt vismazāk attīstītajām valstīm pieeju, kas būtu brīva no nodokļiem un kvotām.

- (xxiii) Pilnā mērā izmantot citus oficiālus finansēšanas avotus, piemēram, eksporta kredītus un investīciju garantijas, kā arī uz attīstību virzītu atbalstu pētniecības un tehnoloģiju, miera un drošības, migrācijas un klimata pārmaiņu jomās. Vairo instrumentu un resursu efektivitāti un saskaņotību.
- (xxiv) Palīdzēt daudzpusējas attīstības bankām cīnīties ar krīzes izraisītajām sekām jaunattīstības valstīs, jo īpaši saistībā ar nabadzīgākajiem un neaizsargātākajiem iedzīvotājiem.
-

2. PIELIKUMS

EIROPADOMES DEKLARĀCIJA PAR AUSTRUMU PARTNERĪBU

1. Eiropas Savienībai ir stratēģiski svarīgi sekmēt stabilitāti, labu pārvaldību un saimniecisku attīstību austrumu kaimiņvalstīs. Tāpēc ES ir stingri ieinteresēta attīstīt arvien ciešākas attiecības ar saviem austrumu kaimiņiem Armēniju, Azerbaidžānu, Baltkrieviju, Gruziju, Moldovas Republiku un Ukrainu. Eiropas Savienības priekšlikums izveidot vērienīgu Austrumu partnerību ar minētajām valstīm ir domāts, lai sekmētu šā mērķa sasniegšanu.

Ar Austrumu partnerību būtiski stiprinās ES politiku attiecībā uz ES austrumu partneriem, mēģinot izveidot vajadzīgos priekšnosacījumus politiskai asociācijai un turpmākai saimnieciskai integrācijai starp Eiropas Savienību un tās austrumu partneriem, izvēršot Eiropas kaimiņattiecību politikas īpašu, austrumu aspektu. Lai to panāktu, ar Austrumu partnerību tiecas atbalstīt politiskas un sociāli ekonomiskas reformas, sekmējot tuvināšanos Eiropas Savienībai un konvergenci ar to. Līdzīgā kārtā Austrumu partnerība sekmēs uzticības un ciešāku saikņu veidošanos sešu austrumu partnervalstu starpā.

2. Darbu Austrumu partnerībā turpinās, neskarot atsevišķo iesaistīto valstu cerības par to turpmākajām attiecībām ar Eiropas Savienību. Austrumu partnerību pārvaldīs saskaņā ar kopīgas atbildības, diferenciācijas un nosacītības principu. Tās pamatā būs kopīgas vērtības, tostarp demokrātija, tiesiskums un cilvēktiesību ievērošana, kā arī tirgus ekonomikas, ilgtspējīgas attīstības un labas pārvaldības principi. Saskaņā ar Austrumu partnerības galvenajiem mērķiem notiks lielāka Eiropas Savienības iesaiste atkarībā no katra atsevišķa partnera panākumiem. Pastiprinātam finansiālam atbalstam saskaņā ar Komisijas priekšlikumu par €600 miljoniem laikā līdz 2013. gadam ir jāatbilst daudzgadu finanšu shēmā pieejamiem resursiem, ietverot piemērotas rezerves.

3. Tiks panākta efektīva papildinātība starp Austrumu partnerību un spēkā esošajām ierosmēm ES kaimiņvalstīs, jo īpaši ar Melnās jūras reģiona sinerģiju. Eiropadome uzsver, ka ES ir pilna apņēmības stiprināt Melnās jūras reģiona sinerģiju un atbalstīt tās īstenošanu, atzīmējot, ka tajā pievēršas reģionālai sadarbībai Melnās jūras reģionā, savukārt Austrumu partnerībā pievēršas partnervalstu tuvināšanai un to saišu stiprināšanai ar ES. Austrumu partnerību attīstīs arī līdztekus divpusējai sadarbībai starp ES un trešām valstīm.
4. Divpusējai sadarbībai saskaņā ar Austrumu partnerību būtu jāveido pamats jauniem asociācijas nolīgumiem starp ES un tiem partneriem, kuri guvuši pietiekami lielus panākumus, ievērojot šīs deklarācijas 2. punktā izklāstītos principus un vērtības, un kuri vēlas un ir spējīgi izpildīt izrietošās saistības, tostarp izveidot vai tiekties izveidot dziļas un visaptverošas brīvas tirdzniecības zonas. Ar Eiropas Savienības visaptverošām iestāžu darba uzlabošanas programmām palīdzēs uzlabot iesaistīto valstu administratīvās spējas. Ar Austrumu partnerību veicinās partnervalstu iedzīvotāju mobilitāti ar vīzu režīma atvieglojumiem un ar atpakaļuzņemšanas nolīgumiem. ES, ievērojot Vispārējo pieeju migrācijas jautājumiem, būtu pakāpeniski jāveic pasākumi, lai ilgtermiņā pilnībā liberalizētu vīzu režīmu konkrētām partnervalstīm un izskatot katru gadījumu atsevišķi, ar nosacījumu, ka ir izveidoti priekšnoteikumi labi pārvaldītai un drošai mobilitātei. Austrumu partnerības mērķis ir sekmēt visu iesaistīto valstu sadarbību enerģijas piegādes drošības jomā attiecībā uz ilgtermiņa enerģijas piegādi un tranzītu, tostarp uzlabojot regulējumu un energoefektivitāti. Ar partnerības starpniecību partnervalstu rīcībā nodos ES zināšanas un pieredzi sociāli ekonomiskās attīstības politikas jomā.
5. Austrumu partnerības daudzpusējais pamats veicinās sadarbību un dialogu, kas sekmē partnerības mērķu sasniegšanu. Tai būtu jādarbojas, pamatojoties uz ES dalībvalstu un austrumu partnervalstu kopīgiem lēmumiem, neskarot ES neatkarību lēmumu pieņemšanā.

Eiropadome ierosina principā reizi divos gados organizēt regulāras sanāksmes Austrumu partnerības valstu vai valdību vadītāju līmenī un reizi gadā – ārlietu ministru līmenī. Būtu jāizveido četras tematiskas platformas atbilstīgi galvenajām sadarbības jomām (demokrātija, laba pārvaldība un stabilitāte, saimnieciska integrācija un konverģence ar ES politiku, enerģijas piegādes drošība, cilvēku kontakti). Eiropadome atbalsta arī galveno ierosmju sākšanu, lai piešķirtu partnerībai impulsu un konkrētu būtību. Šajā ziņā ES cer drīz sākt apspriedes ar partneriem.

Atsevišķos gadījumos trešām valstīm būs tiesības iesaistīties konkrētos projektos, darbībās un tematisko platformu sanāksmēs, ja tas sekmē konkrēto darbību mērķu un Austrumu partnerības vispārējo mērķu sasniegšanu.

6. Austrumu partnerība iesaistīs plašu dalībnieku loku, tostarp ministrijas un valdību aģentūras, parlamentus, pilsonisko sabiedrību, starptautiskas organizācijas, finanšu iestādes un privāto sektoru.
7. Pamatojoties uz šo deklarāciju, ES īstenos vajadzīgās apspriedes ar austrumu partneriem, lai izstrādātu kopīgu deklarāciju par Austrumu partnerību, kuru pieņems Austrumu partnerības atklāšanas samitā 2009. gada 7. maijā. Eiropadome ar nepacietību gaida Austrumu partnerības sākšanu kopā ar partneriem, pārliecināta, ka šī ierosme sekmēs labu pārvaldību, veicinās pārticību un stabilitāti un tādējādi radīs noturīgus un reālus ieguvumus visu iesaistīto valstu iedzīvotājiem.

3. PIELIKUMS

Eiropadomei iesniegto atsauces dokumentu saraksts

Ekonomikas, finanšu un sociālais stāvoklis

- Svarīgāko jautājumu dokuments, kuru pieņēma Ekonomikas un finanšu padome (6784/2/09 REV 2)
- Ziņojums par integrētiem ieteikumiem katrai konkrētai valstij – Ekonomikas un finanšu padomes ieguldījums (7444/09)
- Samazinātas PVN likmes – *ECOFIN* padomes panāktā vienošanās (7448/1/09 REV 1)
- Administratīvā sloga samazināšana – Ekonomikas un finanšu padomes ieguldījums (7445/09)
- Prezidentvalsts dokuments par galvenajiem vēstījumiem G20 samitam par jaunattīstības valstīm un pasaules mēroga ekonomikas krīzi (7523/09)
- Konkurētspējas padomes secinājumi par turpmākiem pasākumiem pēc vienotā tirgus pārskatīšanas (7383/09)
- Svarīgākie jautājumi, kurus pieņēma Konkurētspējas padome (7232/09)
- Svarīgākie vēstījumi, kurus pieņēma *EPSCO* padome (7434/09)
- Vienotais nodarbinātības ziņojums (7435/09)
- Dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes (7436/09)
- Kopējais ziņojums par vīriešu un sieviešu līdztiesību — 2009 (7017/09)
- Padomes secinājumi par profesionālā un ģeogrāfiskā darbaspēka mobilitāti un darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā (6480/09)
- Padomes secinājumi – Jaunas prasmes jaunām darba vietām – Saskaņotu darba tirgus vajadzību un prasmju plānošana (6479/09)
- Svarīgākie vēstījumi, kurus pieņēma Izglītības, jaunatnes un kultūras padome par politiku jaunatnes jomā (6669/09) un par izglītību un apmācību (6666/09)

Enerģētika un klimata pārmaiņas

- Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes secinājumi par attīstības aspektu vispusīgā nolīgumā par klimata pārmaiņām pēc 2012. gada (7645/09)
- *ECOFIN* padomes secinājumi par starptautisku finansējumu klimata pārmaiņu apkarošanai (7443/09)
- Vides padomes secinājumi par turpmāku ES nostājas izstrādi attiecībā uz vispusīgu nolīgumu par klimatu pēc 2012. gada (7128/09)
- Vides padomes secinājumi par gatavošanos pavasara Eiropadomei (7065/09)
- Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomes secinājumi par otro stratēģisko enerģētikas pārskatu (6692/09)
- Prezidentvalsts piezīme par konferenci par elektroapgādes drošību (6253/09)

Dažādi jautājumi

- Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes secinājumi par Afganistānu (7610/09)
- Ziņojums par Eiropas Savienības attīstību 2008. gadā (6788/1/09 REV1)